



Zastavica v podobah.

Priobčil *Gustav Štupar.*



Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Ujedne ptice.

V gozdih in po krajih, kjer je mnogo golazni, kač in poljskih miši, je navadno tudi mnogo njihovih sovražnic — ujednih ptic. V prvi vrsti je tu imenovati kanjo, ki je poleg sove in postolke najkoristnejša ptica med svojimi ujednimi tovarišicami. Kanja požre na dan 30 do 40 miši. Toda ne zadovolji se samo z mišmi, ampak lovi tudi podgane, hrčke, kače in žuželke. V mesecu avgustu, ko mlade kanje že dorastejo, se lotijo tudi gadov. Ptica pograbi kačo s krempiji ter ji razkolje s kljunom glavo, ko se ji ponudi ugoden trenutek. Gad sika ter ljuto grize okolo sebe, toda

kanja ga zopet seče s kljunom, ga stiska ter naposled požre z glavo vred. — Tudi naše postolke se hranijo največ z mišmi in žuželkami, semtertja ulove pač tudi kakega majhnega ptica, vendar požro mnogo več škodljivih nego koristnih živali. — Gozdna sova lovi skoro izključno majhne živali, zlasti poljske miši in rovkke. — Tudi čuk in navadna sova se hranita večinoma z mišmi. — Vse te ujedne ptice so za poljedelstvo jako koristne.

Dobra lastnost.

Soseda reče sosedi: „Svojo hčerko pošljem v mesto, da se nauči kuhati“. —

„Ali jo pa to tudi veseli?“ jo vpraša soseda. — „O, seveda“, odgovori prva, „celo posebno nadarjenost ima za to. Zadnjič mi je pobila vso kuhinjsko posodo.“

Dalmacija.

Dalmacija šteje 590.000 prebivalcev. Razen ene desetine so vsi prebivalci poljedelci in posestniki. Večinoma pa imajo le majhna posestva, ki merijo povprečno po 1 hektar do 5 hektarov zemljišča.

Kitova koža.

Kitova koža je debela 50 do 60 milimetrov. Koža velikega kita tehta večkrat do 3000 kilogramov.

Ovčarski pes.

V okrožju Aube na Francoskem je prodal kmet 14 ovac nekemu trgovcu. Z ovcami vred mu je prodal tudi ovčarskega psa. Ko se je vračal trgovec domov, je nakupil spotoma še druge ovce. Ponoči so počivale ovce v staji. Ovčarski pes je izbral iz črede svojih 14 ovac ter se napotil z njimi proti domu. Gospodar je vrnil trgovcu ovce, psa pa je pridržal doma.

Koliko stanejo železnice?

Vse železnice v Evropi stanejo 150 milijard kron, vse železnice vsega sveta pa stanejo 300 milijard kron. Mi si še ne moremo pravzaprav misliti, koliko ogromno mnogo je to denarja.

Mraz in toplota.

Učitelj: Kake lastnosti imata mraz in toplota?

Učenec: Mraz krči telesa, toplota jih pa razteza.

Učitelj: Dokaži mi to!

Učenec: Pozimi so dnevi kratki, poleti pa dolgi.

Premeten deček.

V neko prodajalnico v Novem Jorku je prišel živahen deček ter je začel čitati z listka: „Prosim 6 funtov sladkorja po 4 cente.“ *) — „Dobro“, je odgovoril trgovec, „to je 24 centov.“ — „11 funtov riža po 6 centov“, veli dalje deček. — „To je 66 centov“, pravi trgovec. — „6 četrtnik boba po 16 centov.“ — „To je 96 centov.“ In tako je narekoval deček dalje, trgovec pa je sproti pisal in računal. Končno je rekel deček: „Dajte mi, prosim, skupni račun!“ Trgovec je napravil račun ter ga izročil dečku z vprašanjem, ali mu je mati dala

denar, ali pa naj naročeno blago zapiše v knjigo. „Mama me niti ni poslala v prodajalnico“, je odgovoril deček, ko je imel račun v rokah, „to je bila le moja domača naloga, ki jo moram jutri prinesiti v šolo, pa je nisem znal sam izračunati.“

Največji listi.

Največje liste ima palma Inaj, ki raste ob bregovih Amaconske reke v Braziliji. Listi so dolgi 9 do 15 metrov in široki 3 do 4 metre.

Morska sol.

Morska voda ni povsod enako slana. Na polutniku je bolj slana kakor proti tečajema, v globočini bolj kakor na površju. Ako bi izsušili vsa morja, bi dobili toliko soli, da bi lahko z njo posipali vso zemljo 13 metrov visoko.

Marljive čebele.

Čebelica mora neutrudljivo delati, da nanese en kilogram medu. Pri vsakem izletu nabere samo 5 desetink grama te slasčice. Za sto gramov potrebuje torej dvesto izletov. Šestdeset odstotkov tega medu pa je voda, ki izhlapi v satovju. Torej mora čebela izleteti petindvajsetisotkrat, da nabere en kilogram čistega medu. Za sto kilogramov je treba dva milijona in pol izletov. To je res veliko delo za tako živalco kakor je čebela.

Najhitrejši živali.

Neki angleški prirodoslovec se je dolgo pečal s tem, da bi določil največjo hitrost nekaterih živali. Ako bi napravili dirkanje med vsemi četveronožci na zemlji, bi dobil prvo nagrado pes hrtove pasme, ki preteče v minuti 1250 metrov. Za njim prihaja konj za dirkanje s 1160 metri, žirafa z 900, tiger z 860, jelen z 850, volk s 570, zajec s 400 metri v minuti. Med pticami je prvi v letanju golob selec, ki preleti v minuti 1200 metrov. Med morskimi živalmi je najhitrejši delfin s 17 miljami v uri, potem kit s 14, ščuka s 13 in slanik z 12 miljami v uri.

Najstarejši prebivalec.

Najstarejši prebivalec na svetu je želva, ki jo po božje časte na otoku Madagaskarju. Otočani so to želvo častili že pred 150 leti ter je danes stara 200 let. Želva je nenavadne velikosti in tehta 970 funtov. Ker raje najrajša po močvirju, se je prišla njene palec debele skorje zemlja, iz katere je izrasla palma, ki je sedaj že precej velika.

*) Cent je ameriški denar in je vreden po priliki 5 h.

Simon Gregorčič.

Dne 15. preteklega meseca je obhajal šestdesetletnico svojega rojstva in štiridesetletnico svojega pesniškega delovanja „goriški slavec“, odlični slovenski pesnik Simon Gregorčič. Njegove krasne pesmi so znane širom slovenske domovine, nekatere so postale že prava narodova last. Naši mladi čitatelji poznajo nekaj teh biservov slovenskih pesnitev že iz ljudskošolskih in srednješolskih beril. V prihodnji številki izpregovorimo obširneje o pesniku Gregorčiču.

Vinogradi na Španskem.

Špansko z Balearskimi otoki ima 7.724.000 hektarov vinogradov, ki dajejo v dobrih letinah do 34 milijonov hektolitrov vina.

Kitajske slaščice.

V boljših hišah na Kitajskem dobe po kosilu razvajeni sladkosnedeži še poseben prigrizek. Taki posebni prigrizki so v ponvi praženi murni (cvrčki), kosi buče v palmovem olju, nasoljene podgane, v maslu pečene žuželke, v slani vodi kuhane kobilice, gliste v kisu in olju, pajki, gosenci, bube od metuljev itd. Najbolj cenijo kot „posladek“ palminega črva s črno glavico,

ki živi v palmah. Podoben je našemu krompirjevemu bramorju, samo da je manjši. Tega črva rede dva tedna do tri tedne v posebnih posodah, preden ga kuhajo ali pečejo. Gliste-deževnice napolnijo z mlekom in jih potem pražijo.

Iz živalskega sveta.

V Parizu so izračunali, koliko vrst živali je na svetu. Po tem računu je na zemlji in v morju okolo 400.000 vrst živali, ki so znane učenjakom. Žuželk je 280.000 raznih vrst, ptic pa le 13.000 vrst, torej le trideseti del vseh živalskih vrst. Dalje poznajo 12.000 vrst rib, 1600 vrst kač, 50.000 vrst žlezastih črvov, 1300 vrst dvoživk, 20.000 vrst pajkov in 8000 vrst črvov.

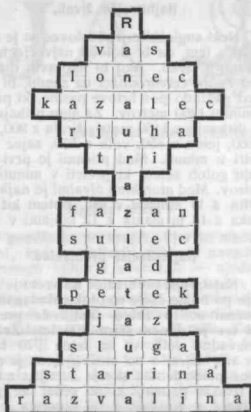
Čudni metulji.

V Indiji imajo posebno — dejali bi — čudno vrsto metuljev. Samci imajo levo krilo rumene, desno krilo pa rdeče barve. Pri samicah je pa barva kril ravno obratna.

Za tinto.

Da ubraniš navadno črno tinto pred izsušenjem, ji moraš priliti nekoliko čistega in dobrega glicerina, ki ga dobiš za nizko ceno v vsaki lekarnici.

Rešitev besedne naloge v deseti številki.



Rana ura — zlata ura.

Prav so jo rešili: Srečko Ferjančič, realec v Ljubljani; Zdenka Vrečko v Celju; Vladimir Kappus, dijak, Tonček Kapus, učenec, oba v Kamni gorici; Ana Maslo v Ricmanju; Čilika in Slavko Trobej v St. Ilju pri Velenju; Vladko in Cirila Stukelj na Frankolovem; Franc Setinec, učenec na Prevorju; Franc Vrečko, drugošolec v Celju; »Dva dobra znanca« v Kranju; Slavinka in Mara Ivanovna Tavčar v Kopanju; Alojzij in Avgustin Repič, učenca v Rakovcu pri Vitanju; Hinko Paternoster, III. letnik na učiteljski v Ljubljani; Stanko Germek in Minka Vrezec, učenec in učenka v Ribnem pri Bledu; Poldi, Sandka in Vidka v Ilir. Bistrici; Pavel Strmšek, dijak v Celju; Zalika Strmšek, fanika in Nežika Kregar, učenke v St. Petru na Medv. selu.

